

V Luxemburgu 25. júna 2018
(OR. en)

10027/18

COAFR 160
MOG 38
MAMA 94
CFSP/PESC 596
CSDP/PSDC 359
COHAFA 46
COHOM 87

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Africký roh/Červené more – závery Rady (25. jún 2018)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o Africkom rohu/Červenom mori prijaté na 3 628. zasadnutí Rady 25. júna 2018.

Závery Rady o Africkom rohu/Červenom mori

[Červené more]

1. Brehy Červeného mora sa z geopolitického a strategického hľadiska stali kľúčovými oblasťami, a to pokiaľ ide o svetový obchod, regionálny hospodársky rast, ako aj celkovú stabilitu regiónu. Nedávny vývoj v širšom regióne preukazuje, že v oblasti Červeného mora existujú vzájomné prepojenia a vzťahy vzájomnej závislosti a že je naliehavo potrebné a vhodné oživiť väzby a vybudovať spoločenstvo spoločných záujmov, obchodu, investícií a bezpečnosti. Európska únia (EÚ) je pripravená nadviazať spoluprácu so všetkými relevantnými aktérmi a zapojiť sa do tohto úsilia.
2. Vývoj v oblasti Červeného mora ohrozuje stabilitu v Africkom rohu a slobodu plavby od Indického oceánu cez Červené more až po Stredozemné more, pričom obe majú pre Európu zásadný význam. Snaha o získanie vplyvu a strategických aktív predstavujú spolu s narastajúcou militarizáciou pobrežia Červeného mora čoraz väčšie riziká v regióne, ktoré môžu mať celosvetové dôsledky. Konflikt v Jemene naďalej prispieva k regionálnemu napätiu a ohrozuje bezpečnosť jeho susedov, pričom má dramatické humanitárne dôsledky, ktoré by mohli viesť k ďalšiemu vysídľovaniu obyvateľstva, a to v rámci krajiny, ako aj širšieho regiónu. Spolu s pretrvávajúcou krízou v Perzskom zálive môžu mať tieto okolnosti potenciálny priamy vplyv na bezpečnostnú situáciu a dlhodobú stabilitu v oblasti Červeného mora.

3. Mieru, bezpečnosti a rozvoju v tomto širšom regióne by prospelo viac spolupráce, nie konkurencie. Skutočnosť, že neexistuje organizované a inkluzívne regionálne fórum pre dialóg a spoluprácu v oblasti Červeného mora, bráni dosahovaniu pokroku v širokej škále otázok vrátane hospodárskej integrácie a mieru a bezpečnosti v regióne. Význam plavebnej trasy cez Červené more, účinok presahovania krízy v Perzskom zálive a konfliktu v Jemene a pokračujúca nestabilita v Africkom rohu sú dôkazom, že takéto fórum je potrebné. Vzhľadom na dlhodobý záväzok Európy k prosperite a stabilite v regióne, ako aj na investície Európy v tomto smere nabádame na urýchlené vytvorenie takéhoto fóra.
4. EÚ zintenzívni svoju spoluprácu so všetkými krajinami v oblasti Červeného mora a ďalšími relevantnými regionálnymi a medzinárodnými aktérmi s cieľom podporiť dialóg a pracovať na zmiernení negatívnych vplyvov na regionálnu stabilitu. Medzi oblasti spolupráce by okrem iného mohli patriť predchádzanie konfliktom, námorná bezpečnosť, ochrana životného prostredia, medziregionálny obchod, rozvoj infraštruktúry a prístavov, podpora modrého hospodárstva, potravinová bezpečnosť, mobilita ľudí v oblasti Červeného mora a riešenie základných príčin neregulárnej migrácie. Osobitnú pozornosť si zasluhuje boj proti terorizmu, pašovaniu tovaru a obchodovaniu s ľuďmi, ako aj čoraz väčší globálny vplyv organizovanej trestnej činnosti a násilného extrémizmu. Spolupráca v oblasti námornej bezpečnosti bude vychádzať zo stratégie námornej bezpečnosti EÚ a jej akčného plánu, poznatkov získaných z integrovaného prístupu EÚ ku konfliktom a krízam v Africkom rohu, ako aj z činnosti operácie Atalanta, misie EUCAP Somalia a kontaktnej skupiny pre pirátstvo pri somálskom pobreží, ktoré významným spôsobom prispeli k boju proti pirátstvu.

[Africký roh]

5. V ostatnom období došlo k nárastu geopolitického a hospodárskeho významu Afrického rohu, čo viedlo k novým príležitostiam pre krajiny v regióne a ich partnerov. EÚ podnikla v poslednom desaťročí – prostredníctvom politického dialógu a aktívnej účasti, misií spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP) a cielenej rozvojovej pomoci pre spoluprácu – významné kroky s cieľom komplexne podporovať a presadzovať mier, stabilitu, udržateľný a inkluzívny rast a prosperitu v celom Africkom rohu. EÚ bude aj naďalej pracovať na posilňovaní medzi-regionálnej a vnútro-regionálnej spolupráce s partnermi v celom regióne, pričom bude využívať všetky dostupné nástroje.
6. EÚ je vážne znepokojená rozsahom humanitárnej krízy v Africkom rohu, najmä pokiaľ ide o potravinovú bezpečnosť, možnosti získania obživy a zabezpečenie prístupu k vode v regióne, ktorý je postihnutý opakujúcimi sa prírodnými katastrofami, zmenou klímy, rozsiahlymi konfliktmi a núteným vysídľovaním. Ako najväčší poskytovateľ humanitárnej pomoci bude EÚ naďalej poskytovať podporu miliónom zraniteľných ľudí postihnutých krízou s cieľom posilniť ich odolnosť. EÚ vyzýva štáty, aby zintenzívnili poskytovanie životne dôležitej pomoci a ochrany vrátane riešenia problémov súvisiacich so sexuálnym a rodovo motivovaným násilím, najmä pokiaľ ide o 4 milióny utečencov, 10 miliónov vnútorne vysídlených osôb, ich hostiteľské komunity, ženy, deti a osoby so zdravotným postihnutím.
7. Budovanie regionálnych kapacít na podporu bezpečnosti, mieru a prosperity je základným prvkom Globálnej stratégie pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ. EÚ je dlhodobým podporovateľom Medzivládneho úradu pre rozvoj (IGAD) a jeho vízie byť najvýznamnejším nástrojom na dosiahnutie mieru, prosperity a regionálnej integrácie. EÚ bude naďalej spolupracovať s vedúcimi predstaviteľmi IGAD pri budovaní jeho štruktúr a členstva a určovaní jeho priorít a mandátu, aby sa stal účinným nástrojom schopným zabezpečiť spoločnú reakciu na nové globálne výzvy, ktorým región čelí.

8. EÚ vyzýva všetkých medzinárodných partnerov, predovšetkým Organizáciu Spojených národov, Africkú úniu a Ligu arabských štátov, aby vyvinuli maximálne úsilie na posilnenie stability a prosperity celého regiónu. EÚ zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť úzku medzinárodnú a regionálnu koordináciu, najmä prostredníctvom práce osobitného zástupcu EÚ pre Africký roh, s cieľom lepšie plniť uvedené ciele.
9. Budúcnosť regiónu spočíva v záväzku dodržiavať ľudské práva a základné slobody, rešpektovať zásady demokracie, dobrej správy vecí verejných, stability a bezpečnosti pre všetkých ľudí, ako aj inkluzívneho a udržateľného rastu a hospodárskej integrácie na regionálnej úrovni. Toto sú zásady, ktorými sa riadi angažovanosť EÚ v regióne Afrického rohu. EÚ v tejto súvislosti víta nedávne konkrétne kroky vedúcich predstaviteľov Etiópie smerom k väčšej inkluzívnosti s rozsiahlejšou politickou slobodou a reformami, a je pripravená podporovať ďalšie úsilie. EÚ tiež víta dôležité kroky, ktoré sa uskutočnili v Keni, a nabáda obe krajiny, aby napredovali pri plnení týchto zásad, a to aj v súvislosti s reformou volebného systému, a zároveň dôrazne riešili svoje domáce výzvy. Oba národy majú položené základy pre dynamickú budúcnosť, ktorá môže určovať tempo pre celý región. EÚ vyzýva všetky krajiny v regióne, aby z týchto skúseností pri realizácii svojich ústavných, volebných a stabilizačných procesov vyvodili ponaučenie a vyriešili svoje vnútorné spory. EÚ zdôrazňuje, že je dôležité nájsť udržateľné a inkluzívne mierové urovnanie, ktoré prinesie bezpečnosť, istotu a koniec utrpenia obyvateľov Južného Sudánu, a v tejto súvislosti bude pokračovať v spolupráci s orgánmi Južného Sudánu a s IGAD, a to aj prostredníctvom Fóra na vysokej úrovni pre obnovu.

10. Somálsko, dlhodobo vnímané ako epicentrum nestability v Africkom rohu, smeruje k zmysluplnej zmene. Stalo sa tak vďaka nedávnomu úsiliu federálnej vlády Somálska a federálnych členských štátov vrátane júnového zasadnutia Národnej bezpečnostnej rady, ktoré bolo prvým od februára 2018, ako aj vďaka rozhodujúcej úlohe, ktorú v zaistovaní priestoru bezpečnosti zohráva misia Africkej únie v Somálsku (AMISOM). EÚ významne prispela k tomu, aby sa Somálsko vymanilo z dlhotrvajúceho konfliktu, a je odhodlaná naďalej sa výrazne angažovať. Na zabezpečenie pokračovania tohto pozitívneho vývoja na federálnej i regionálnej úrovni je nevyhnutné, aby Somálsko prebralo za celý proces ďalšie diel zodpovednosti. Medzinárodné spoločenstvo sa plánuje stretnúť 16. – 17. júla 2018 v Bruseli v rámci Partnerského fóra pre Somálsko. Toto stretnutie sa uskutoční v nadväznosti na záväzky prijaté na konferencii o Somálsku v Londýne v máji 2017 a na partnerskom fóre pre Somálsko v Mogadiše v decembri 2017. Stretnutie Partnerského fóra pre Somálsko bude príležitosťou vyzdvihnúť pokrok v Somálsku, stanoviť budúce priority a zaviazat' sa k realizácii politických reforiem vrátane revízie ústavy a volieb s uplatnením všeobecného volebného práva v roku 2020/2021, ako aj procesu národného zmierenia, hospodárskeho oživenia, reformy sektora bezpečnosti a humanitárnej reakcie. EÚ víta výsledok okrúhleho stola vyšších úradníkov na jarom zasadnutí Svetovej banky v apríli 2018, ktorý smeruje k normalizácii vzťahov s medzinárodnými finančnými inštitúciami, prístupu na medzinárodné finančné trhy a v konečnom dôsledku aj k odpusteniu dlhu. EÚ dôrazne podporuje plán postupného a podmieneného prechodu týkajúceho sa presunu zodpovednosti v oblasti bezpečnosti z misie AMISOM na somálske bezpečnostné sily, s jasne stanovenými termínmi a udržateľným financovaním misie AMISOM. EÚ vyzýva všetkých partnerov Somálska v Afrike, najmä krajiny, ktoré poskytujú vojenské jednotky misii AMISOM, širší región Blízkeho východu, ako aj ďalšie krajiny, aby komplexným, transparentným a koordinovaným spôsobom podporili Somálsko v jeho úsilí o obnovu krajiny a posilnenie jeho bezpečnosti v prospech všetkých obyvateľov Somálska.

11. V tomto novom geopolitickom kontexte má pre celkovú stabilitu a rozvoj v celom Africkom rohu zásadný význam riešenie dlhotrvajúcich rozporov medzi Etiópiou a Eritreou. EÚ víta nedávne oznámenie vládnej koalície v Etiópii, že bude v plnej miere vykonávať dohodu z Alžíru a rozhodnutie hraničnej komisie, ako aj rozhodnutie Eritrei vyslať delegáciu do Addis Abeby, a vyzýva všetky zainteresované strany, aby konštruktívne prispeli k pokroku. EÚ je ako svedok mierovej dohody z Alžíru pripravená pomáhať Etiópii a Eritrei na ich ceste k zmiereniu.
12. Níl má v celom regióne politický, hospodársky a historický význam. Jeho vody sú zdrojom spoločnej prosperity pre 11 krajín povodia. Bez spolupráce a koordinácie však súťaženie v súvislosti s využívaním rieky môže prispieť k zvýšeniu napätia v regióne. EÚ vzhľadom na veľký nárast počtu obyvateľov v regióne a účinky zmeny klímy víta prebiehajúce úsilie krajín zapojiť sa do dialógu o najlepších spôsoboch, ako spolupracovať a dosiahnuť spoločné porozumenie v otázkach spoločného záujmu. EÚ tiež víta prebiehajúce trojstranné rokovania medzi Egyptom, Etiópiou a Sudánom o veľkej etiópskej priehrade Renaissance. EÚ je pripravená zapojiť sa na žiadosť všetkých účastníkov do podpory ďalšej spolupráce v oblasti Nílu.
-